

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน
สาขาการแสดงศิลปปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงหมอลำ

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงหมอลำ

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

N/A

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

หมอลำในฐานะศิลปะการแสดงพื้นบ้านของภาคอีสานนั้น ได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีการส่งเสริมในเชิงนโยบายและโครงการต่าง ๆ ตลอดจนการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับหมอลำในหลายระดับ ตั้งแต่ระดับชุมชนไปจนถึงระดับชาติ

สะท้อนให้เห็นถึงการยอมรับในคุณค่าทางวัฒนธรรมและศักยภาพเชิงเศรษฐกิจของหมอลำในสังคมไทย

คุณลักษณะของการแสดงหมอลำในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศไทยมีความซับซ้อนและลึกซึ้ง ทั้งในด้านโครงสร้างศิลปะ ดนตรี ภาษา วรรณกรรมพื้นบ้าน การเคลื่อนไหวร่างกาย การเล่าเรื่อง ตลอดจนความเชื่อและจิตวิญญาณของชุมชน ทักษะเหล่านี้ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างยาวนานและการสืบทอดผ่านรุ่นต่อรุ่น จึงควรได้รับการพิจารณาและกำหนดมาตรฐานอาชีพให้สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมท้องถิ่น

โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการสืบทอดและต่อยอดสู่การเป็นมาตรฐานวิชาชีพ

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงหมอลำ จึงมุ่งส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพนักแสดงหมอลำมีมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของนักแสดง ผู้ประกอบการ ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุก ๆ

ระดับในวิชาชีพ มีความเหมาะสมกับบริบทประเทศไทย และเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและระดับสากล

โดยกำหนดระดับมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพของอาชีพนักแสดงหมอลำไว้ 8 ระดับ ดังนี้

ระดับ 1 หมอลำฝึกหัด หมายถึง ผู้ที่มีทักษะเบื้องต้น สามารถร้องจังหวะง่าย ๆ ได้

ระดับ 2 หมอลำพื้นฐาน หมายถึง ผู้ที่มีทักษะพื้นฐาน ร้องเพลงลูกทุ่งหมอลำมีทักษะการใช้เสียงในทำนองต่างๆ ถูกที่ ถูกจังหวะ

ระดับ 3 หมอลำใหม่ หมายถึง เรียนรู้พื้นฐานการลำ เช่น เสียงลำ การเอื้อน การขึ้นกลอนยังไม่สามารถลำสวดหรือลำโต้ตอบได้คล่อง อาจเริ่มแสดงในงานเล็ก ๆ หรือในสถานศึกษา

ระดับ 4 หมอลำน้อย หมายถึง ผู้ที่มีทักษะการร้องหมอลำเป็นอย่างดี สามารถแสดงเป็นตัวร้องได้

ระดับ 5 หมอลำใหญ่ หมายถึง หมอลำแนวหน้า ที่ได้รับความนิยม มีทักษะการแสดงเป็นอย่างดี สามารถแสดงเป็นตัวเอกได้

ระดับ 6 หมอลำชั้นครู หมายถึง หมอลำที่มีทักษะหมอลำเป็นอย่างดี มีเทคนิคการลำและพ้องในแบบเฉพาะตัว สามารถผูกกลอนหมอลำได้ และสามารถถ่ายทอดการร้องให้กับผู้อื่นได้

ระดับ 7 หมอลำครูภูมิปัญญาหมายถึง ผู้ที่สามารถจัดการ และ ควบคุมภาพรวมของเวทีแสดง หัวหน้าคณะ / สมาคม มีผลงานบันทึกเสียง แผ่นเสียง เทป หรือการแสดงถ่ายทอดออกสื่อเป็นครูผู้ถ่ายทอดได้

ระดับ 8 ปราชญ์หมอลำ หมายถึง ผู้ที่สามารถสร้างนวัตกรรม องค์ความรู้ ออกแบบทำ เป็นผู้สร้างนวัตกรรมใหม่ในหมอลำ มีศูนย์การเรียนรู้ / ศูนย์ครูภูมิปัญญาพื้นบ้าน / เจ้าของสำนัก / หัวหน้าคณะ /มีผลงานบันทึกเสียง แผ่นเสียง เทป หรือการแสดงถ่ายทอดออกสื่อ เป็นแรงบันดาลใจให้หมอลำรุ่นหลัง ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ / ได้รับการยอมรับทั้งในระดับชาติ เช่น ครูภูมิปัญญา

แนวทางในการพัฒนามาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพของอาชีพหมอลำในประเทศไทย จึงให้ความสำคัญกับการประยุกต์แนวคิดจากการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ

สู่การรักษาสถิติคุณลักษณะและคุณค่าทางวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้าน เพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้กับนักแสดงอย่างเป็นระบบ และรองรับการสืบทอด

ศิลปะวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน เพื่อให้การจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพฯ อาชีพนักแสดงหมอลำในครั้งนี้

นอกจากจะเป็นการพัฒนาและยกระดับสมรรถนะในการประกอบอาชีพของบุคลากรในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน

สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงหมอลำให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ สร้างโอกาสในการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ

ยังเป็นการสร้างเครือข่ายจัดทำ พัฒนา และเผยแพร่มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ให้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ และมาตรฐานอาชีพเป็นที่รับรู้ และยอมรับในทุกภาคส่วน เพื่อเป็นประโยชน์ในการยกระดับมาตรฐานบุคลากรให้มีสมรรถนะ โดยผ่านการรับรองจากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นการสร้างโอกาสในการจ้างงาน และเป็นการกำหนดค่าตอบแทนที่ตรงกับความสามารถได้มากขึ้น และสอดคล้องกับการจ้างงานในปัจจุบัน

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

N/A

6. ครั้งที่

N/A

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน

สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

อาชีพนักแสดงมอลำ ระดับ 6

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
L601	ผูกกลอนลำ
L602	ประยุกต์ใช้เทคนิคพ้องเพื่อสร้างสรรค์การแสดง
L603	ประยุกต์ใช้ทำนองลำเพื่อสร้างสรรค์การแสดง

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงมอลำ ระดับ 6

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

ผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพนักแสดงมอลำ ระดับ 6 นี้ ต้องมีความสามารถในการผูกกลอนตามสถานการณ์และเนื้อหาเรื่องราวที่กำหนด ผูกกลอนเชื่อมต่อกันได้อย่างเหมาะสม ออกแบบลีลาท่าพ้องและแสดงตามบทบาท แสดงท่าพ้องที่สอดคล้องกับกลอนลำที่กำหนด เลือกใช้ทำนองและคำเสริมคำสร้อยในกลอนลำที่กำหนด ลำตามทำนองลำที่เลือกมาประยุกต์ได้

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

ผู้ที่เข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการแสดงมอลำ หรืออาชีพที่เกี่ยวข้อง
- ผู้ที่จะได้รับคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพนักแสดงมอลำ ระดับ 6 ต้องผ่านการประเมินหน่วยสมรรถนะ 3 หน่วยสมรรถนะ ตามที่กำหนด

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

บุคคลในกลุ่มสาขาสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงมอลำ

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

- L601 ผูกกลอนลำ
- L602 ประยุกต์ใช้เทคนิคพ้องเพื่อสร้างสรรค์การแสดง
- L603 ประยุกต์ใช้ทำนองลำเพื่อสร้างสรรค์การแสดง

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
เพื่อสงวนรักษามรดกภูมิปัญญาพื้นบ้าน สืบทอดศิลปะการแสดง และวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ต่อยอดสู่มาตรฐานสากล	02	แสดงหมอลำเพื่อการอนุรักษ์ สืบทอด และ สร้างสรรค์	021	แสดงหมอลำ

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
021	แสดงหมอลำ	L601	ผูกกลอนลำ	L60101	ผูกกลอนตามสถานการณ์และเนื้อหาเรื่องราวที่กำหนดได้
				L60102	ผูกกลอนเพื่อเชื่อมโยงกับเนื้อหาและเสียงทำนอง
		L602	ประยุกต์ใช้เทคนิคพ้องเพื่อสร้างสรรค์การแสดง	L60201	ออกแบบสร้างสรรค์ลีลาท่าพ้องและแสดงท่าพ้องตามการตีความบทบาท
				L60202	แสดงท่าพ้องที่สอดคล้องกับเนื้อหาและจังหวะของบทกลอนลำที่ได้รับ เพื่อสื่อสารอารมณ์
		L603	ประยุกต์ใช้ทำนองลำเพื่อสร้างสรรค์การแสดง	L60301	เลือกทำนองและการใช้คำเสริมคำสร้อยในบทกลอนลำที่ได้รับ
				L60302	ถ่ายทอดกลอนลำได้ตามท่วงทำนองที่เลือกและประยุกต์ใช้

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะL601
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะผู้กลลอนลำ
3. ทบทวนครั้งที่N/A
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะในการผู้กลลอนตามสถานการณ์และเนื้อหาเรื่องราวที่กำหนดในประเภทของหมอลำที่ต้องแสดงของหมอลำกลอน หรือ หมอลำหมู่ เช่น สถานการณ์งานวันเกิด งานแต่งงาน งานเกษียณ งานขึ้นบ้านใหม่ งานทำบุญอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล งานฉลองสมณศักดิ์ของพระสงฆ์ งานศพ หรือ บทบาทต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ โดยสามารถผู้กลลอนเชื่อมต่อได้อย่างเหมาะสม

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงหมอลำ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
L60101 ผู้กลลอนตามสถานการณ์และเนื้อหาเรื่องราวที่กำหนดได้	1. ผู้กลลอนได้ตามสถานการณ์ในประเภทของหมอลำที่ต้องแสดง 2. ร้อยเรียงเนื้อหา และเชื่อมกลอนได้ตรงต้นหลักขณในประเภทของหมอลำที่แสดง	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
L60102 ผู้กลลอนเพื่อเชื่อมโยงกับเนื้อหาและเสียงทำนอง	1. ผู้กลลอนได้ลงทำนอง สั้นไหล ไม่สะดุด 2. เชื่อมต่อเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมลงตัว	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
1. ผู้กลลอน ร้อยเรียงเนื้อหา และเชื่อมกลอนได้ตรงต้นหลักขณได้ตามสถานการณ์ในประเภทของหมอลำที่ต้องแสดง
2. ผู้กลลอนได้ลงทำนอง สั้นไหล ไม่สะดุด และเชื่อมต่อเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมลงตัว
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
- เข้าใจเนื้อหา เรื่องราว ความหมาย และต้นหลักขณของกลอนลำ

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. การแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงหมอลำ และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

ใบผ่านการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการแสดงหมอลำ (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับการผูกกลอน

(ง) วิธีการประเมิน

1. สวัสดิการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ หรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องผูกกลอนตามสถานการณ์และเนื้อหาที่กำหนดในประเภทของหมอลำที่ต้องแสดงของหมอลำกลอน และ/หรือ หมอลำหมู่ เช่น สถานการณ์งานวันเกิด งานแต่งงาน งานเกษียณ งานขึ้นบ้านใหม่ งานทำบุญอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล งานฉลองสมณศักดิ์ของพระสงฆ์ งานศพ หรือ บทบาทต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ โดยสามารถผูกกลอนเชื่อมต่อได้อย่างเหมาะสม
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องผูกกลอนเชื่อมต่อได้อย่างเหมาะสม

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องผูกกลอนตามสถานการณ์และเนื้อหาเรื่องราวที่กำหนดได้ คือ ผูกกลอนได้ตามสถานการณ์ ร้อยเรียงเนื้อหา และเชื่อมกลอนได้ตรงฉันทลักษณ์ในประเภทของหมอลำที่ต้องแสดง ผูกกลอนเชื่อมต่อได้อย่างเหมาะสม คือ ผูกกลอนได้ลงทำนอง สั้นไหล ไม่สะดุด เชื่อมต่อเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมลงตัว

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และ หมอแคนไว้ให้
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องแต่งกายด้วยชุดที่มีความสุภาพเหมาะสมกับการแสดง และต้องเตรียมแคนมาด้วย ในกรณีที่มีการแสดงในสถานการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์ ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเตรียมนักแสดงร่วมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระหว่างปฏิบัติการทดสอบสมรรถนะดังกล่าวมาเอง

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน

รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ L602
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ประยุกต์ใช้เทคนิคฟ้อนเพื่อสร้างสรรค์การแสดง
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ☒ ปรับปรุง ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะในการออกแบบลีลาท่าฟ้อนและแสดงตามบทบาทและเหตุการณ์ หรือแสดงท่าฟ้อนที่สอดคล้องกับกลอนลำในสถานการณ์ที่กำหนด เช่น สถานการณ์งานวันเกิด งานแต่งงาน งานเกษียณ งานขึ้นบ้านใหม่ งานทำบุญอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล งานฉลองสมณศักดิ์ของพระสงฆ์ งานศพ เป็นต้น

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงหมอลำ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
L60201 ออกแบบสร้างสรรค์ลีลาท่าฟ้อนและแสดงท่าฟ้อนตามการตีความบทบาท	1. แสดงออกทางลีลาที่ถูกต้อตามทำนองและจังหวะตามवादลำที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว 2. แสดงออกตามบทบาทที่ดีความตามทำนองและจังหวะตามवादลำ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
L60202 แสดงท่าฟ้อนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและจังหวะของบทกลอนลำที่ได้รับ เพื่อสื่อสารอารมณ์	1. ฟ้อนได้เข้ากับจังหวะและทำนองสอดคล้องกับเนื้อหากลอนลำที่กำหนดให้อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว 2. ใช้สีหน้า และสายตาสื่อสารอารมณ์ตามบทบาทและเนื้อหาของกลอนลำที่กำหนดให้อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ออกแบบลีลาท่าฟ้อนและแสดงตามบทบาทได้
- แสดงท่าฟ้อนที่สอดคล้องกับกลอนลำที่กำหนด

(ข) ความต้องการด้านความรู้

เข้าใจจังหวะ ทำนอง ที่สอดคล้องกับบทบาท และเนื้อหากลอนลำ

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. การแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงหมอลำ และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงหมอลำ (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับการแสดงการฟ้อนด้วยเทคนิคการฟ้อน

(ง) วิธีการประเมิน

1. สวัสดิการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ หรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องออกแบบลีลาท่าฟ้อนตามบทบาท หรือ สอดคล้องกับกลอนลำในสถานการณ์ที่กำหนด เช่น สถานการณ์งานวันเกิด งานแต่งงาน งานเกษียณงานขึ้นบ้านใหม่ งานทำบุญอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล งานฉลองสมณศักดิ์ของพระสงฆ์ งานศพ เป็นต้น
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องแสดงท่าฟ้อนตามบทบาท หรือ สอดคล้องกับกลอนลำในสถานการณ์ที่กำหนด เช่น สถานการณ์งานวันเกิด งานแต่งงาน งานเกษียณงานขึ้นบ้านใหม่ งานทำบุญอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล งานฉลองสมณศักดิ์ของพระสงฆ์ งานศพ เป็นต้น

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องแสดงการฟ้อนด้วยเทคนิคการฟ้อน โดย ออกแบบลีลาท่าฟ้อนและแสดงตามบทบาทได้ คือ แสดงออกทางลีลาที่ถูกต้องตามทำนองและจังหวะตามวาดลำ ตามบทบาทที่ถูกต้องตามทำนองและจังหวะตามวาดลำที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว แสดงท่าฟ้อนที่สอดคล้องกับกลอนลำที่กำหนด คือ ฟ้อนได้เข้ากับจังหวะและทำนอง สอดคล้องกับเนื้อหากลอนลำ ใช้น้ำเสียง และสายตาสื่อสารอารมณ์ตามบทบาท และเนื้อหาของกลอนลำที่กำหนดให้อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

วาดลำ หมายถึง ทำนองลำซึ่งเกิดจากฉันทลักษณ์และเสียงสูงต่ำ สันยาว ของถ้อยคำที่ประกอบขึ้นเป็นบทกลอนที่เรียกว่ากลอนลำ

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และ หมอแคนไว้ให้
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องแต่งกายด้วยชุดที่มีความสุภาพเหมาะสมกับการแสดง และต้องเตรียมแคนมาด้วย ในกรณีที่มีการแสดงในสถานการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์ ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเตรียมนักแสดงร่วมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระหว่างปฏิบัติการทดสอบสมรรถนะดังกล่าวมาเอง

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน

รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

1. รหัสหน่วยสมรรถนะL603
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะประยุกต์ใช้ทำนองลำเพื่อสร้างสรรค์การแสดง
3. ทบทวนครั้งที่N/A
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะในการเลือกใช้ทำนองที่กำหนด เช่น ทำนองลำทางสั้น ทำนองลำทางยาว ทำนองลำเตี้ย ทำนองลำยาว ทำนองลำเดิน ทำนองลำเตี้ย เป็นต้น โดยสามารถเลือกคำเสริมคำสร้อยมาประยุกต์ใช้กับกลอนลำที่กำหนด

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงหมอลำ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
L60301 เลือกทำนองและการใช้คำเสริมคำสร้อยในบทกลอนลำที่ได้รับ	1. เลือกทำนองมาใช้กับกลอนลำที่ได้รับอย่างไม่ติดขัด 2. ใช้คำเสริมและคำสร้อยในบทกลอนลำเป็นไปตามหลักของฉันทลักษณ์และสอดคล้องกับทำนอง	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
L60302 ถ่ายทอดกลอนลำได้ตามท่วงทำนองที่เลือกและประยุกต์ใช้	1. ลำตามทำนองที่เลือกมาและถ่ายทอดได้ตามลักษณะแบบแผนของทำนองนั้น 2. ลำด้วยทำนองที่เลือกมาได้ตามกลอนลำที่ได้รับ	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
1. เลือกใช้ทำนองลำและคำเสริมคำสร้อยในกลอนลำที่กำหนดให้
2. ลำตามทำนองลำที่เลือกมาประยุกต์ได้
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
- เข้าใจทำนองลำ เนื้อหา ฉันทลักษณ์ และคำเสริมคำสร้อย

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. การแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงหมอลำ และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงหมอลำ (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ทำนองลำ

(ง) วิธีการประเมิน

1. สาคิตการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ หรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องเลือกใช้ทำนอง เช่น ทำนองลำทางสั้น ทำนองลำทางยาว ทำนองลำเตี้ย ทำนองลำยาว ทำนองลำเดิน ทำนองลำเตี้ย เป็นต้น และคำเสริมคำสร้อยในกลอนลำที่กำหนดให้
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องลำตามทำนองลำที่เลือกมาประยุกต์ได้ เช่น ทำนองลำทางสั้น ทำนองลำทางยาว ทำนองลำเตี้ย ทำนองลำยาว ทำนองลำเดิน ทำนองลำเตี้ย เป็นต้น

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องประยุกต์ใช้ทำนองลำ โดยเลือกใช้ทำนองและคำเสริมคำสร้อยในกลอนลำที่กำหนดให้ คือ เลือกทำนองมาใช้กับกลอนลำที่กำหนดให้ได้อย่างเหมาะสม ใช้คำเสริมและคำสร้อยในกลอนลำที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามทำนองลำตามทำนองลำที่เลือกมาประยุกต์ได้ คือ ลำตามทำนองที่เลือกมาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ลำด้วยทำนองที่เลือกมาได้ตามกลอนลำที่กำหนดให้

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และ หมอแคนไว้ให้
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องแต่งกายด้วยชุดที่มีความสุภาพเหมาะสมกับการแสดง และต้องเตรียมแคนมาด้วย ในกรณีที่มีการแสดงในสถานการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์ ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเตรียมนักแสดงร่วมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระหว่างปฏิบัติการทดสอบสมรรถนะดังกล่าวมาเอง

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุทสาพหรรณรร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน

รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้